

Un suflet mare: ALECU RUSSO

Gorki în amintirea contemporanilor

Oricând amintirea unui mare scriitor și cetățean, revinătă, a răsare o lumină nouă care completează viziunea asupra operei sale...

Citatele care relevă atitudinea...

CURIER literar

AM IESIT DE SUB TIPAR: IN EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURA SI ARTA:

"Baltagul" de Mihail Sadoveanu. In editie de lux. Ilustrati de Stefan Constantinescu. Coperta si prezenta...

"Masa umbrelor" si "Intoarce in timp" de Ionel Teodorescu.

"Vinul de viala lung" de N. D. Cocea.

"Poezii" de Elena Farago, editie îngrijită și postfață de Liviu Călin.

"Lirice" de Veronica Porumbău. "Cartea proclorilor" de Eusebiu Camilar.

"Pe-un picior de plai", reportaje de Eugen Barbu.

CARTEA RUSA: Romanul "Crimă și pedeapsă" de Dostoievski...

"Tragedia optimistă", piesă în trei acte de Veselod Vișnevski...

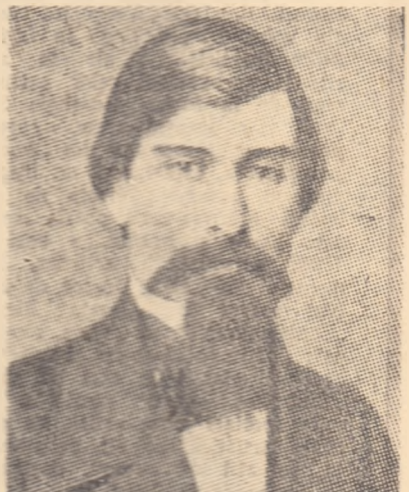
"Nuvele" de Kuprin, în românește de C. Streia și V. Rădulescu.

VOM CITI IN CURIND: "Nemurire", nuvele de E. Bubenov...

"In preajma lui Lenin", poem de Ștefan Iureș.

"Zilele care c'ntă", versuri de Aurel Gurghianu.

Era o vreme când o judecată etică, de tipul: "băiat bun", nu suna tocmai măgulitor pentru calitățile intelectuale ale celui vizat...

mănesc la ministerele Ferice de țara...

Unul dintre puținii scriitori și oameni publici care are de câștigat din verificarea critică a structurilor sale omenești și Alecu Russo...

HRANDT AVAKIAN "Intrare in parcul Mogosoaia"

Risord REVISTELE

"Revue roumaine", nr. 3/1957

"Revue roumaine" - revista consacrată popularizării în străinătate a realizărilor dobândite pe tărmlul literaturii și culturii noastre...

Recent, numărul 3 al revistei a înfățișat cititorilor de peste hotare alte capitole semnificative din literatura noastră realist-socialistă...

Articolele de critică, publicate în același număr al revistei, contribuie la realizarea unei imagini cuprinzătoare asupra problemelor actualității noastre literare...

Șerban Cioculescu

Cronica literară

alegea tipurile de umilate elemente. Critica nouă a reliefat atunci eroii sensibili la ultrajul social or personal, geloși pe libertățile lor și ostili capitalismului...

adoptăm perspectiva aceasta, romanul de dragoste al lui Alecu Russo își pierde calitatea de pretext etic și poate deveni o parabolă de tip oriental...

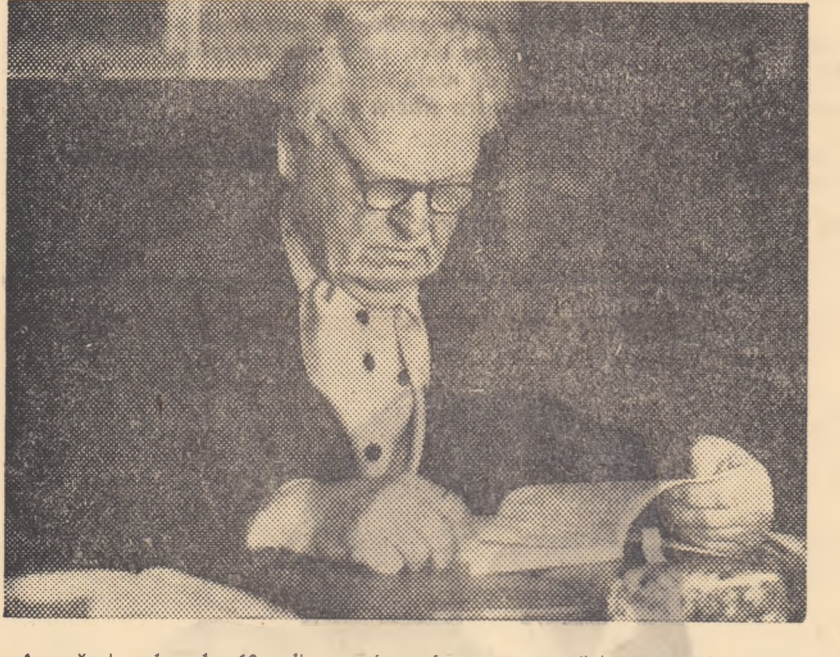
doar față de neavută și percepțele sociale. Căma împotriva soarelui lor este, pentru Vitoria, o trădare a încrederei dintre oameni...

Mihail Sadoveanu: "OPERE" X

șilor semnalate. Dar nici nu poate fi vorba, credem, în problema discutată, a raportului dintre om și destin, de contradicții, de ambiguitate. Concepția lui Sadoveanu e critică, discriminatoare...

Cancerului" e de o ironie hieratică, venită din aduceri, clastă a clasicismului asiatic, la adresa romantismului fatal turbulent...

cu un "păcat" și se corup și poate să fie păcătoasă. Personal și în vizite repetate ale Vitoriei la biserică văd nu numai peceata credinței în ajutorul divin sau satisfacerea unui ritual...

A apărut volumul 10 din seria "Operele" lui Mihail Sadoveanu...

Cum iar? Cum redițate? Soarele se redițează sau răsare? Regret că "Baltagul" și "Zodia Cancerului" nu răsar regulat, măcar o dată pe an...

Adineuri vorbăm de soare. Pentru că revine zilnic același reîmpiedicăm a-l admira? Opera lui Mihail Sadoveanu e un templu în care cititorii intră ca niște credințoși să se închine înaintea zeului, înfiorați...

În templu lumina tace. Inșă preoții omezează, avind grijă să nu strice cu glasul lor armonia zidurilor...

Ădevărat, Sadoveanu e comentat neîntrerupt. Numai în ultimii ani i s-au dedicat studii, articole, omagii, versuri. Ca să nu mai pomenească de trecutul în care G. Călinescu l-a înfățișat admirabil și, pe anume lauri, definiți, poate...

Acți de înșeli. Nu există "definiții". Inșuși G. Călinescu face perioade intervenții în propria sa imagine despre Sadoveanu, distilând parafumuri inedite sau reficind-o delicat. Pe urmă observă că nu dispunem încă de o monografie. Criticii, iluștri și tineri, au adunat pietrele, au pus fundamentul dar n-au înălțat clădirea...

Ei, atunci încearcă. Fără pretenții înșă. Uite, cred că nu s-au tras multe din concluziunile la care ne invită opera lui Sadoveanu, că o serie de observații stabilite prin interpretare ca "definiții" nu au fost supuse examenului...

De exemplu. Ne-ap deprimă a aprecia romanele lui Sadoveanu ca pseudoromane, cu eroi-mituri, nediferențiate psihologic, cu o intrigă anemică, convențională nu rareori, mai mult un pretext în vederea introducerii, savant ocolite, a altor valori. Substanța epică se resoarbe în stil, în schimburi de ceremonii și rituri, înșul se destramă în comunități guvernate de legi și ritmuri cosmice, acelușea cedează contemplației...

Și puterile urașilor sînt unilaterale. Sfarmă-piatră nu poate fi totodată Ochilă. Sadoveanu își compensează limita prin splendorile Inșușirii din care ai distins alba clevă.

Nu mă refer la capacitatea de a crea caractere și a înțreține tradiția evenimentelor. Vocația aceasta, ca oricare alta, e o fatalitate a talentului, o ai sau nu. Mă gîndesc la atitudinea față de fapta omenească, așa cum s-a organizat ea în operele clasice ale lui Sadoveanu, înaintea de contactul lui cu principiile proletarietului revoluționar, și pe care o documentează ideal deși în sensuri opuse, operele de față. Există o filozofie a actului mult mai nuanțată decît și-au închipuit-o trecutul și prezentul interpretativ...

Înaintea Mihail Sadoveanu era conceput ca un fatalist de tip oriental, moriort sau ca adept al eclesiastului. Acum, reacționîndu-se inițial just împotriva acestei înțămăcirii abuzive și interesate, deseori conservatoare, s-a alunecat la polul contrar: Sadoveanu a devenit de fapt un voluntarist cu "pete" de scepticism, un Mitrea cocor ce se ignora. — Cum ve-a ajuns aici? — Critica se-cha, în sprînjini tezei favorite, a primitivității sadoveniene, Vinovat de prăbușire este temerarul...

— Dar... — O clipă. Țin să adaug ceva. Dacă

1) Și lui G. Călinescu îi pare prea energică. Mihail Petroveanu

Vă prezentăm poezi sovietici

Un liric din Daghestan: RASUL GAMZATOV

Rasul Gamzatov și-a început creația poetică sub îndrumarea tatălui său, Gamzatov Tals...

T. U.

PRIETENELOR TALE

Prietenele tale — mult noroc în toate!
...Dar de le-am vedea mai grabnic măritate!

Fără să mai ostenească gura le dă sor —
Ostenească eu bietă-n locul lor.

LEKI

Au rămas în zări străvechii
Munți cu-nzăpezite stinți...

Peste-un turn mălăc de tremurii
Zboară, stoluri, porumbăni...

Oare-n cinturile-acele-n
Care-și culcă pruncu mic
Despre jaful mele
Mama nu și-a spus nimic?

Ca pe o stelață mică
Să te-arcu, pe brațe, mui?
Ochi ca apă, de mătăci,
Pe la noi, mă crede, nu-a...

Minat de mine, tata
Spune-mi, nu și-a povestit
Că-s mereu de harță gata,
Și tilhar că-ăș fi vestit.

Să jădem acum olandă
Lingă ris, prieteni buni —
Nu prea-i iusit, dar încă
Stau să-ți împletec cununi...

Că împărștii foc și pară
Pe-un sălbatic armăsar?...
Mai de mult, la tine-n țară
Spăimintam voinicii chiar!

Prin răspintii tănămie
Luna se ascunde-n nori.
Așpitind pe nesimțite-n
Brațe oaspelui i-adormi.

Le cîntau gruzinii, vechii,
Celor mici, ne-ascultători:
„Dormi, că altfel vine leki,
Nani-nani, somn ușor...”

Se-nnoptează,
Printre pietre
Ape lunecă ușor...
Și îți cîntă bunul leki
„Nani-nani, pușor...”

* Leki — denumirea dată celor din Daghestan în vechea Gruzia.

În românește de Tiberiu Utan

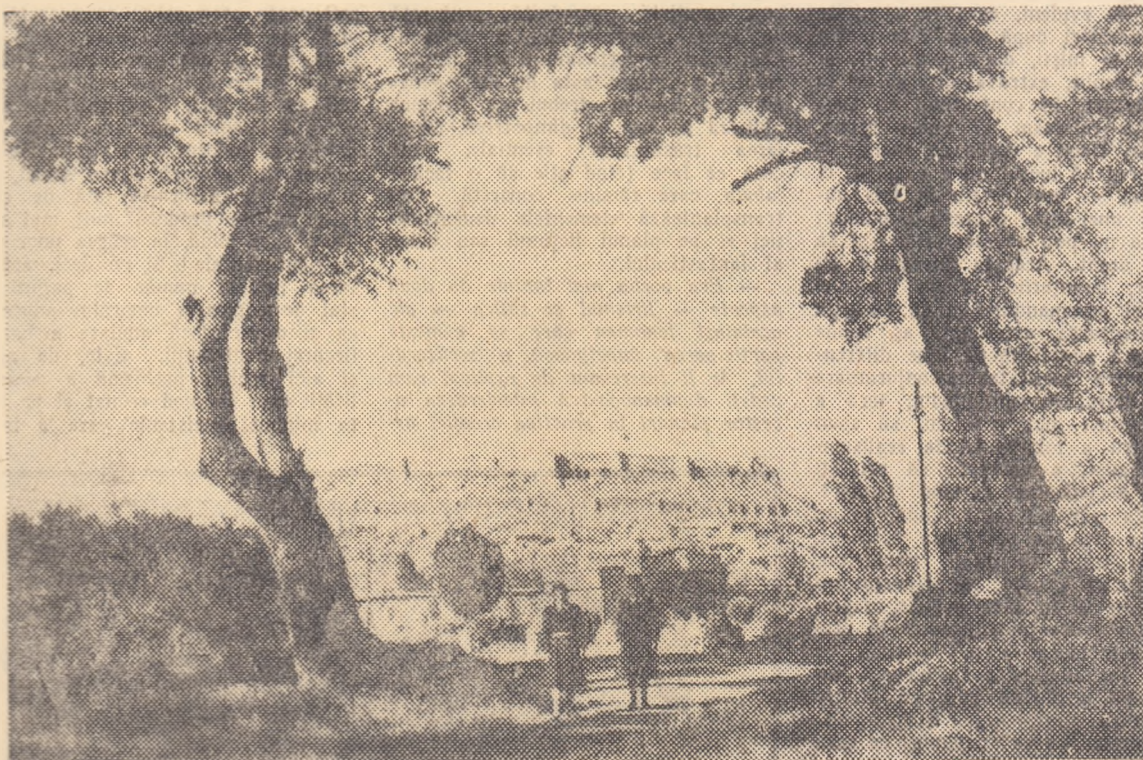
Und mergeam cu un tren
de sud în această vază
sore Caucaz, șiam ea
acolo stătea legată de o
sînăa Prometeu...

Urmasii lui AMIRAN

mongole, iraniene otomane. Am
dus clădiri fortificate care au rezistat o
mie de ani. Am aflat că de aproape
opt veacuri există obiceiul ca opera
poetului național al Georgiei, Șota
Rustaveli, să fie dar de zestre obi-

distribuie miracolul natural după re-
gimul stabilit de știința zilelor noas-
tre. Una din bogățiile naturii cau-
caziene sînt livezile de portoacali,
mandarini, lămii. Am aflat, pe malul
Mării Negre, de la pomicultorii georgi-
eni și abhazi, că sînt hotărîți să
culegă anul acesta (probabil acum,
cînd scriu acestea în primul cîntu-

le explica sistemul lui Aristot, cînd
mă gîndeam la o inscripție desco-
perită chiar în vara în care mă aflam
acolo, o inscripție de acum un mileniu
sau o cronică a lui Leonti Mroveli,
și cînd răsfoiam o carte aflînd in-
tristat că toate inuzabilele care s-au
abătut asupra țării au măcarul popu-

R.S.S. GEORGIA

Vedere spre cetatea Gori

din grîu începa să picure sînge.
Amiran s-a mirat că pîinea pe care o
mîncă oamenii e îmbibată de
sînge. Ar fi vrut ca oamenii să aibă
sînge curat. Socolindul vinovat pe
dumnezeu, s-a ridicat să lupte împotriva
lui. Nu l-a lăsat și dumnezeu
să-l lege de o fîrșă lăsat în sîntă,
adică, Alături, dumnezeu l-a legat
pe cîinele înarpat Gogja, născut din
căștari, care omorîse din gazele dragi
lui dumnezeu. La dîjia pași zăcea
pe jos sabia lui Amiran, dar lanțu-

din orașul în care cîntam, astă-
vîr, legenda lui Amiran: „Deasus-
pra Tiflisului lîlile Drapelul roșu
al puterii sovietice. Trăiască Gruzia
sovietică!”

unde acum urea opt sute de ani în-
vîr, gramatica și poezia Șota
Rustaveli, sau cînd zeșum pe o
bană de piatră în aulă academei
din Ghelati, unde cu alte școli în
urmă studenții georgieni îl asculta-

N-am disprețuit niciodată cifrele,
deși nu sînt contabil. De multe ori
lînd cifrele fan economie de spațiu,
ceea ce în jurnalistică este lucră de
pref, și au poate mai multă putere
de sugestie decît retorica.

Umbînd prin Georgia, n-am trăi-
nit om care să nu fi cînt pe Rusta-
velii și pe cei mai de seamă scriitori
naționali. Dar, de pîid, în colhozul
Boboquai, din sud-vest, am aflat că
cel mai iubit scriitor după Rustaveli,
care este emblema culturii naționale
georgiene, e Shakespeare, tradus de
cîteva ori și avînd ediții integrale.

Amiran și-a întrecut legenda.

Victor Kernbach

ILIA SELVINSKI

Despre patrie

De ce mi-e-așa de dragă țara mea?
Doar pentru glasul de stejari, foșnind?
Sau pentru că toți anii mei prin ea,
Pînă la moarte mi i-am deslușit?

Sau fîndcă pur și simplu m-am născut
De partea asta-a fluviului străbun —
Și-n adevăr-acesta cunoscut
E taina, mai presus de rațiuni;

Și veșnic deci eu n-o să pot uita
Rotirea albă-a primelor răzpeți,
Și peste cîmpul copleșit de nea
Cenușa cîrdui de stînci, cit vezi?

De nu m-aș fi născut aici, pe mal,
Cî peste fluviul dantelat în fum,
Mi-aș fi iubit pămîntul meu natal
Adînc cum mi-l iubesc pe cel de-acum?

O, nu! eu chiar de-aș fi născut în sud,
Lîngă stîngerii, nălții palmieri,
Prin vis, m-aș reîntoarce-aici, s-aud
Aceași vechi stejari rîmînd tăceri.

Aș fi venit aici, pe largi cîmpii,
Nu pentru grîu-n foșnet mătăsoș,
Și nici pentru argintul cinepii
Suînd pe trunchiuri negre, somnoros,

Cî fîndcă-aici, cu sute de chemări,
Pentru popoare, neamuri, la un loc,
Pentru robii și pentru lupțorii
Zbucniți-a marele-adevăr de foc.

Și eu mai știu: de veacuri au rîvnit,
Prin aburul de lacrimi, amărui,
Toți cîntreții vechi ce au pierit,
Acestă țară-n care liber sui.

Ți-i calea grea, republică, da, știu,
În ochii tăi privesc adînc, tăcut,
Și urcîu mine fericirea, viu,
Că te-am găsit chiar unde m-am născut.

1947 În românește de Grigore Hagiu

LEONID MARTINOV

Noapte

Sfirșind numărul izbînzilor grele
și-al neizbînzilor, cine și-a spus
acum zăvorit după ușă să uși toate cele?
Asta să n-o crezi! N-o să se-nîmple așa!
...și tot mai veghezi?
Nu ești singurul: iată, nu poate să doarmă nici ea
în noaptea aceasta catifelînd
ci de mașini, de vitrini, de placarde e plînd
de riset, feeric.
...Nimica nu doarme pe întuneric...
nu doarme nici ea
Capitala.
O, nimeni nu doarme zbîrînd, nimeni la drum în mașină
Vinul-l-auzi în cafele, asfalt-n cazane gemînd
așa pe pămînt
Tăciunii nu dorm în cenușă, fierbinți...
... și tu ai menirea
mereu dinainte să simți
minunea din fierea zi-nmugurită
...și poate de-aceia
nici noaptea
nici somn.

În românește de Nichita Stănescu

Fenomenul vieții în dramaturgia sovietică

(Urmăc din pag. 1)

„Ljubov Ierocai” a lui
Trenlovici, „Trenul bîndat 14-69”
de V. Ivanov, „Ruptura” de
L. V. Ivanov și „Tragedia optimistă” a lui
V. Ivanov.

În fiecare din aceste piese astăzi se
mai păstrează un interes documentar,
și-a sîrșit, și-a epocă în care au fost
scrise, dar ele păstrează prin auten-
ticitatea lor, prin înțelegerea perfectă
de creația lor și un potențial
foarte înalt de eroism spirit
de Revoluție. Interesul unei mari
creații artistice. Să corbim de
„Trenul bîndat 14-69” a lui V.
Ivanov. Formă în prima lui Gorki,
cu grîu, interesul și afețiunea ac-
tuală, Ivanov a realizat încă din in-
ceperea sale pe scriitorul autentic,
astfel că ceea ce se dramatizează „Tren-
tul bîndat” și-a în cămă din-
tr-o pasiune specială pentru teatru,
pe procedură Ivanov, izbucștește totuși
prin puterea realism și adevăr amec,
să răsună una din cele mai realizate
piese sovietice, avînd prezintă temă-
tica revoluționară și politică în de-
scrierea realitatei artistice.

„Omni cu arsus”, „Orologiu Krem-
linului”, „Pe malul Necei” și-a lu-
crări emoționante și izbitoare, mai ales
prin prezența marelui Lenin, marelui
model, creatorul lumii celei noi.

Dar sarcina literaturii dramatice
sovietice este de a-l arăta pe omul
nou nu numai în marile lui porări
de luptă și de apărare. Același eroism
ei îl desfășoară și în viața zilnică,
de construcție a patriei sale. Pe toate
aceste neamurări căi de creație,
dramaturgii au sarcina să urmărească
acest țar exemplar de desăvîșire
omenescă perfecționat nencetat de
comunism. Dacă viața de constructor
a eroului îngăduie și cercetarea unor
anumite planuri sufletesti, fără de
care creația n-ar fi valabilă, ea nu
trebuie desprinsă de acel eroism ro-
mantic socialist care rămîne perma-
nent în noul stil de viață. Oare ul-
timele evenimente de importanță mon-
dială, sub semnul căruia trăim: safe-
lului artificial lansat de Uniunea So-
vietică în ziua de 4 octombrie 1957
și care se mai rotește încă în jurul
globului în clipa în care scriem, nu
este oare una din realizările cele mai
gigantice ale aceluiași om nou, crescut
din lăcăștura lui Lenin pe a gîșea
parte din cuprinsul lumii? Viața, lupta
și mai ales cășul unui asemenea om
să nu aibă mica un răsunet în imbol-
dul dramaturgilor sovietici? Desigur
că da. Așa și eroismul și cîșarea de
pace a omului sovietic va lua tot mai
adînc fîntă și se va închea armo-
nios, puternic și permanent valabil în-
tr-o literatură care va avea nu numai
desăvîșire artistică, dar și valoarea
unor teme superioare din viața în-
tregii omeniri.

Ion Marin Sadoveanu

Carnet SOVIETIC

VERSURI NOI

În ultimul timp, editurile sovietice
au tipărit un mare număr de vo-
lume de versuri. Printre acestea
se află o culegere amplă din poezia
lui Valerii Briusov; un volum antolo-
gic în traducere rusă din opera in-
tersantului poet georgian Tilian Tabidze,
multă vreme nerecitat; o nouă
edție, completată, a poezilor, fabule-
lor și poemelor lui Demian Bednii,
precum și numeroase culegeri din poe-
zii mai tineri, ca: Lev Oșanin („Ver-
suri de dragoste”), Gheorghi Nekra-
sov („Dimineața ta”) etc.

DE DIFERITE STĂDI DEȘPRE REALITATE

De diferite stădi deșpre realitate, prin-
cum „la problema realității critic
și a realității creative” de A.
Lejcewko, „Problema realității și
literaturii din Orient” de M. Kowal,
„Despre orientările literare” de B.
Reizov etc.

GORKI INEDIT

În cea de-a doua ediție a Revoluției
din Octombrie, presa din U.R.S.S.
publică numeroase documente de
uremie, unele inedite.

O REVISTA DE TEORIE A LITERA-
TURII

Aparut de curînd primul număr
al unei reviste sovietice noi, în-
chinată exclusiv teoriei și istoriei
literare. Se numește „Probleme de li-
teratură”. Acest prim număr cuprin-

T.500 CĂRȚI PE MINUT

Dacă statistica recentă, pe bîl
literaturii Uniunii Sovietice, în
secură arată că în anul 1956 se
au tipărit 5.000 cărți pe minut,
se poate să se spună că în anul 1957
se au tipărit 5.000 cărți pe minut,
se poate să se spună că în anul 1957
se au tipărit 5.000 cărți pe minut,
se poate să se spună că în anul 1957
se au tipărit 5.000 cărți pe minut.

La Sevastopol, pe malul Mării Negre

A. B.

Lirismul și satira TRĂSĂTURILE EPICII NOI

Noi descoperiri cu privire la Ovidiu

Sunt cine a fost Ovidiu? După interpretările... Noi descoperiri cu privire la Ovidiu...

(Urmare din pag. 1)

găsește aici astăzi nuanțele cele mai... lirismul și satira... noi descoperiri...

dimpotrivă, că se risipește și se re-

zolvă în fermul tălmă la luminii... lirismul și satira... noi descoperiri...

sărilor pe care ea le străștește azi?

— Am avut prilejul s-o spun și... lirismul și satira... noi descoperiri...

(Urmare din pag. 1)

sens, și Ladima însuși și un mar-... lirismul și satira... noi descoperiri...

deslușește un ochi rece și atent care...

— În „Moromeții”, imaginea tradi-... lirismul și satira... noi descoperiri...

L. V.

Până când vom aștepta?

Acad. Perpessiciu, în volumul... lirismul și satira... noi descoperiri...

Ion Ambrozie

Rostogan, redivivus!

Arunfăm pe cititorii noștri că... lirismul și satira... noi descoperiri...

N. Tim.

Modestă preferință

Teatrul Municipal, după inten-... lirismul și satira... noi descoperiri...

N. Tim.

Spectator

Teatrul Municipal, după inten-... lirismul și satira... noi descoperiri...

Să vadă clar, să nu ascundă, să nu...

— Să vadă clar, să nu ascundă, să nu... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Fie-mi iertată insistența, de data...

— Fie-mi iertată insistența, de data... lirismul și satira... noi descoperiri...

dar din ele se desprindea aceeași in-

capăntâș dragoste pentru construc-... lirismul și satira... noi descoperiri...

Intelectualii începeau să priceapă...

— Au trecut de mult acele momente... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Omul obișnuit rămâne marele erou...

— Omul obișnuit rămâne marele erou... lirismul și satira... noi descoperiri...

BRÂNCUȘ AVAKIAN „Bărci la Dunăre”

— Cred că nu e vorba de o sepa-

raje de planuri și deci mai de una... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Să vedem ce este din urmă în...

— Să vedem ce este din urmă în... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Să vedem ce este din urmă în...

— Să vedem ce este din urmă în... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Să vedem ce este din urmă în...

— Să vedem ce este din urmă în... lirismul și satira... noi descoperiri...

noastră poate lovi și trebuie să lo-

vească în rațiile veci. — Ajungând aici, mă pregăteam să...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

— Și acum, în tinerete, imi dai...

— Și acum, în tinerete, imi dai... lirismul și satira... noi descoperiri...

Dumitru Solomon

Continente

Oaspeți de peste hotare

Prof. GIUSEPPE MARIA SIBILLE
Senator
(Italia)

Prof. KANWAL KRISHAN
Pictor, Rectorul Inst. de Artă
New-Delhi
(India)

Desene de ROSE

Simbolurile Dresdei

Intreuna din zilele sfârșitului de august priveam Dresda de sus, de pe înălțimea unei coline cu nume foarte poetice: Weisser Hirsch — Cerbul alb. La picioarele noastre, Elba își arcuia apele întunecate, de culoarea asfaltului umed. Arar treceau într-o parte și într-alta vapoare, sau remorche trînd convoaie de șlepurî rînduite geometrice pe doua coloane. Cînd ajungeau în fața podului Loshwitz, chiar în lața noastră, îl salutau, apăsîndu-și grăbite și nu fără grație, coșurile grele care încetau să mai fumige. Pe o pașie lungă, paralelă cu apa, două planoaare îșineau pe rînd către cerul sur, suind harnice și apoi rotîndu-se în volute elegante, ca niște cocori care-și caută locul de popas. Mai cu seamă unul se înversna de fiecare dată, tot mai sus, ridicat de cablu abia ghicîi privirilor noastre, în ceața fină care stîdea pe aliorî argintiu; plîmtea departe deasupra orașului, pe deasupra vechiului turn al primăriei — scîpat ca prin mînuie în sălbaticul bombardament de la 13 februarie 1945; se pierdea apoi dincolo de șirul de coline din miază-noaptea orașului, pînă nu-l mai vedeam. De fiecare dată știam că va reveni dinspre sîmba, va descrie încă două ultime rotiri, purtat oblic de cîte-o pată de vînt, apoi va începe lung pe iacba pașii de un verde sănătos, aproape negru, pînă se va opri ostentiv, sprijîindu-se delicat într-o aripă.

Așteptînd lansarea celui-alt, îmi plîmbeam privirile iarăși și iar peste oraș, căruia deapănarea și ceața stîcînd argînița îi ascundeau — cu rușine parcă — oceanul de rîni, cele mai multe necarizate încă.

Dresda, orașul-monument, trăiește într-o somnă dureroasă de peste doisprezece ani, din noaptea cînd un bombardament, un singur bombardament, l-a nîmicî. Cîteva mîi de avioane engleze și americane, în cîteva ceasuri, au distrus munca de secole a mîi de artiști care au ridicat orașul în piatră și marmură, îmbogățîndu-l cu îndrăznețe cupoie im-

pungînd cerul, deschînd privirilor întinse parcuri cu palate ca-n legendele vechi germane. Într-o singură noapte mîi și mîi de bombe, milioane de kilograme de explozibili au pîmîsat literalmente orașul, amestîcînd cantăriturile de piatră și marmură, încrustările de aur, cu trupuri sfîrșite, picturile celebre pierzîndu-le laolaltă cu fiarele din grădina zoologică, cîte n-au scîpat, fugînd înnebunit laolaltă cu oamenii...

„Peste închipuirile și tristețile care mă înpresurau, se suprapunea în răstîmpuri zborul grăjos al celor două planoaare, proiectate tînd și cînd pe fundalul unde orașul Dresda, fostul oraș-monument, își ascundea, cu rușine parcă, oceanul de rîni. Și, treptat, priveleștea am început s-o înțeleg ca un lung șir de simboluri. M-a stîpînit mereu și aici, — ca prelungirea în ultima lună de cînd mă aflam în Germania democratică — în aceste cîteva săptămîni, se zălea unor neînțelepte privirilor pe care cîntea — istoria, prezentul sau trecut, al viitorului sau numai coincidența, sau poate îndrăzneția mea — mi le pune cu încredințarea în față.

Lată, această Elbă liniștită, pe care tres într-o parte și într-alta vapoare sau șlepurî, această Elbă intrată adînc în povestile poporului german... — peste o sură sau două de kilometri, va începe să separe cele două țări ale Germaniei. Acest oraș Dresda, care, privit de departe, își ascunde rîndu și măgărele la spre cer cu cele câteva turnuri scîpate din uriașul masacră, a încă plin de umele îngrozitorii crime de război, celebre în toată lumea, care adăpostesc Madama Sistiînă a divindului Rafael și altă capodoperă ale lui Rembrandt, Rubens, Van Dyck, și va plînge vesnic cele 138 mîi mistuite de foc în bombardamentul de la 13 februarie.

Ochii strălucînd de descurajare mai întîi urmele fostului dezastru, vite mai repede lovî de brustele mîrșării, încă alit de zăpezile, ale pîmîntului încheiat acum doisprezece ani

și mai bine. Cugetul se împacă greu să primească și să rețină dovezile crimelor, ale distrugerilor. Și tocmai pentru că le primește mai greu, tocmai de aceea le păstrează mai mult. Mai ales cînd urmele războiului te urmăresc, ca tot atîtea simboluri tragice, la fiecare pas, măsurînd catatropa în care capitalismul și cea mai abjectă creață a sa — fascismul — începe să tirască umanitatea.

Mă simt îndemnat să văd în fiecare astfel de tragedie un simbol al a-celuiași flagel, pe care numai erasim soldatului sovietic și puterea poporului sovietic l-au doborît. Dresda — se simboluri ale barbariei moderne din care fascismul își făcea doctrină și steag!

Dar am privit Dresda cu numii de pe înălțimile de la Cerbul alb. Ansamblul de clădiri din vechiul Markt, noile locuințe ce pe Grunmarkt, centrul însușit din Piața Poștei; — sint altele de simboluri. Peste imaginea războiului — se așază altele, pentru care termenii reconstrucție este mult prea palid.

Îmi vin în minie două turnuri cu acoperișul rotund, de un verde opac, mîrșărit — vechimea, le văd opîndu-se pe vîrful a două urzice cîntă terminate de curînd, în două lăburi de vechiului Markt, lîngă un turn vechi, al cărui orologiu bate cu exactitate ceasurile, cum le va fi bîtat de două sau trei sute de ani de cînd este.

Clădirii noastre, scriitorul Gustav Schrammel, ne arată că turnulețele și murele lîngă cu omîngă sint singurele care s-au păstrat mai puțin distruse, din tot complexul de clădiri la vîntul și vremea. Altmîrii, Arhitecții au reconstituit cu se pufte reconstrucții și mai ales au clădit din nou. Cele două turnulețe cu acoperișul de un verde opac și turnul cel mare cu orologiu bîtat în orologiu sint astfel mai mult decît o mîrșărie din vechiul Dresda; ele intruchipează unul din simbolurile Dresdei — conștiința mîrșăriei tradiției urzicilor din vechiul Markt.

Amîo unde se mai poate, zădărnice vechi Dresda sint reînnoite după modelul celor care au fost, chiar cu peetrele apăsate cu un secol sau cu două sau cu cîinci secole în urmă, în vremea lui Luther, sau a lui Lucas Krach bîtatîm. Unele totu a încă răzîmînt, mîrșărie modernă au inventat procedee launice, mașini ingenioase, cu ajutorul cărora mîrșărie launice se pot reînnoiește acurîto și jumătate de mileniu, cu schimbările caracteristice de la începutul secolului cîntărit, le mîrșărie ca pe un cîmînt în, la prozaură, acurîndu-le blocuri compacte, de care zădărie de întrecut na și în tot mîrșărie. Și cu acestea se construiesc mîrșărie cartiere de locuințe, acestea sint adăgăte vechilor zădărie, ca să împinească golurile lăuate de bombe în noaptea de la 13 februarie, ca astfel de blocuri Dresda începe să renască, precum legendara pasăre Phoenix renăscînd din propria cenușă.

Cine a vizitat Dresda acum trei ani, azi o mai reconșărie în destule cartiere. Peste alți trei ani, palatul Zwinger, care adăpostea acum cîteva galerii de tablouri, va fi fost teribil de reînnoit, după modelul pe care germanii îl păstraseră, nu numai în stampe și reproduceri, ci mai ales în joaca lor. Vechiua grîmîră, care în anul din nou ca pe vremea în jurul turnului înalt de aproape o sută de metri, care-și rotește al sus învîrte asupra unui Dresda alit de pusti, lași de însuleșire de alit de pusti. Peste cîinci ani, sau peste zece, dantărlărie de piatră a teatrului de operă, a bisericii Sofia, a palatului Seiditz și va, reînnoit, la zece de metri înălțime, ca să mîrșărieas-

Salutul poetului german către Republica Sovietică Federativă Rusă (1917)

de IOHANNES R. BECKER

La est lumina crește. Și poetul
Ți-astere flori în drum. O, noapte blindă!
Destram-azurul beznă cu înecul...
Da: e a dragostei de om izbîndă.

Ciocan de aur, seceră de aur!
Cununi de spice! Soarele balsaur!
Borjuiul gras, cu un răpus răsar
Se tîrîe, se-aruncă la picioare,
Orbit de raza cea strălucitoare.

Fiți tari! Neîndurători să fiți! Și, vajnic,
Luptați! E dreptul vostru! Răsturnați-ii!
Eliberați pe robii, și-n urmă, pașnic,
Să se ridice mîndre generații!
Apoi —: Femei! Feciori plîni de vlagă!
Egal și liber, înfrîțiți norod
Al semîntilor din lumea-ntrăgă!
Pieri-va răul prin belșug și rod.

Fiți tari! Băgați de seamă! Se strecoară
Cei ce-au trădat ideea, vechii strigoii.
Vă frîng jalanga, singe curge iară,
Duhnește moartea iară lîngă voi.

Poetul vă-ndeamă: Fiți tari! Se cască
O rană cu puroi! Să nu iertăm,
Vă frîng jalanga, singe curge iară,
Duhnește moartea iară lîngă voi.

Peoete vă-ndeamă: Fiți tari! Se cască
O rană cu puroi! Să nu iertăm,
Vă frîng jalanga, singe curge iară,
Duhnește moartea iară lîngă voi.

E țara ce-o visăm. Spre ea se-avîntă
Can spre limanuri inimi slobozite.
Ne-o cere Tolstoi. Și cei mulți o cîntă.
Durerea veche azi e pe sfîrșite.

N-au triumfat asupritorii!
Nici la război ațîțătorii!
Îi dărmă-vă vremii judecătă,
Domnia celor răi s-a dus.
Se-nalță sclavii tot mai sus,
Se sparge-a lanțului lăcătă.

O, slavă celui dîrz și tare!
Din loc acurî și fulgerare!
Din fabrici alta, rînd pe rînd,
Stau îngerii pe haricade
Și din tumult de canonade
Răsuna-al păcii-eterne cînt.

In romînește de I. Cassian-Mățasaru

O scenă din Vercors

„Uneori simți necesitatea să scrii așa cum cel torturat simte nevoia să fișe... Am cîntă mîrșăriele a doi foști combatanți în Algeria — nu, în for, cîteșă mai departe nu pentru ceea ce s-pun eu, asta n-are mare importanță, dar pentru că trebuie să cumșă aceste fapte care se petrec azi, în vremea noastră, într-o țară civilizată și rafinată și nu s-pui că se petrec „departe” fiindcă și Spania a fost deparat și Belgia și apoi a venit Cehoslovacia și Polonia și Iugoslavia și pe urmă am venit noi. Nu! nimic nu e departe! acolo unde e vorba de oameni, de demnitate, de suferință, acolo ești implicat și tu, prietene, implicat în demnitatea, în viața ta, și tu răspunzi de ceea ce se întîmplă acolo — deci mîrșăriele a doi foști combatanți: unul înscăleș G.M. Mat-tel, altul semează...X. Nu vreau să discut poziția revistei (Les Temps Modernes), nici măcar poziția martorilor, vreau să relatez cîteva fapte, să le transmit adică, vreau să strig că nu se poate, nu putem admite ca așa ceva să se petreacă astăzi, fie și în mii de kilometri de noi, fie și în Africa: nu se poate!”

G. M. Mat-tel — „Zile Kobile”... „Pacifizarea Algeriei, iunie—decembrie 1956: umilnă și decorații, sale percheziționare, furate, bombardate, oameni areștați, așa, fiindcă i-ai înfrînt pe drum, torturați, impușcați pentru că alții ce să faci cu ei? Lună și ani soldatului unei țări de vechi și mare cultură nu poate cîntă nimic altceva decît ziarul „combatantului din Algeria” și reviste pornografice. Soldatul unei vechi republici democratice, libertate, egalitate, fraternitate, parlament, dreptul de vot etc. „Eram mereu spionaj, cele mai mici lucruri spuse ajungeau la comandant și, vai de comușișii detectați. Adjuantului G... imi spuse într-o zi, cînd eu eram în misiune, că el și un alt soldat (...), n-are ezila un moment să-l impușce, la prima ocazie. Și era destul de ușor...”

Drepturile omului: „La-nceput, se lovește, apoi, după „necesitate” e torturat înamicul, adică oricine nu e francez, apoi se torturează la-nim-pulare dar perseverență... „Apoi tortura devine reflexă, orice „suspect” e cioplîit. Într-o zi, un militar francez se revoltă: e torturat-reflex”. Tortura devine un obicei, cel ce o face e onorat, e un om tare, un săp-raom. Onoare: cel care ucide, duș-foac, torturează, are velle dîmînca să bea bere și să se culcă la bordel: comandantul întîreține cuțitul violenței, „spirițul șoc”.

Pacifizarea, rebeli: „Aici, într-o mașină blindată, mi-am dat seama că nu avem împotriva noastră nu-mai cîteva bande rebeli, ci o între-agă țară...”

nejustificat. Să-l justifice. Romanul lui Vercors, „Minii”, are o scenă impresionantă. Poetul Egmont face o vizită unui bălîn prieten, matematician, rău bolnav. Îi găsește pe mîrșărie în picioare, suferînd îngrozitor, dar în picioare, făcînd calcule complicate pe tablă. Motivul: Am să mă bat pînă la capăt. E punctul meu de onoare. Chestie de demnitate.”

„E rîndul meu să crap dar nu accept. Nu trebuie să accept. Niciodată. Ințelegi? Niciodată.” „Nu vreau să fiu complice! Să denunț, să protestez, să zici nu!”

Evident, noaptea naturală e o scriboasă necesitate cărnia și-i s-a găsit încă remediu. Dar trebuie proslătit. Cu alți mai mult, atunci cînd oamenii sint brutalizați, torturați, asasinăți de alii oameni, trebuie să protestăm chiar dacă aceste monstruozități se petrec departe de noi.

În Algeria sint torturați și asasinăți oameni. Știm că e în logica o-nimălică a rasismului colonialist.

Partidul comunist francez organizează o nouă săptămînă de protest. Cu indignare, cu minie, protestăm!

Paul Georghescu

mai reușit. Prinzing la timp de ves-bunilor ei prieteni. În flagrant con-trast cu ceea ce are ocazia să con-state în cursul unei călătorii în Uni-unea Sovietică: „Nici o urmă de dis-criminare rasială, nici un semn de militarism”.

Întorsă, în 1938, în Statele Unite, nu se limitează numai la publicarea volumului „Through Embassy Eyes” („Prin ochii ambasadei”), în care denunță hidoasa față a nazismului. Ci devine, în același timp, și una dintre cele mai active militante ale frontului antifascist, pledînd necon-tenit pentru o alianță cu Uniunea Sovietică.

Pe aceeași linie antifascistă se si-tuează alți volumi „Ambassador Dodd's Diary” („Jurnalul ambasado-rului Dodd”) — pe care în colabora-re cu fratele ei William Junior îl publică în 1941, la un an după moartea tatălui lor — cit și romanul „Sowing the Wind” („Semăndînt vîntul”), apărut în 1945 — un in-fricoșător tablou al infernului din cei de al III-lea Reich.

Iar în momentul în care, sub ma-xă mcarthysmului, fascismul înce-arcă să-și facă drum și în Statele Unite, Martha Dodd dă, în 1953, un puternic semnal de alarmă prin romanul „The Searching Light” („Lumina pătrunzătoare”).

Somată de McCarthy la Wash-ington să dea socoteală pentru a-celăstă culețanță, Martha Dodd știe dinăd prea bine că sentința îi este dinăd semnată — preferă să se refugieze cu soțul și fiul ei în Mexic. Acolo este în permanență urmărită de agenții F.B.I.-ului, care vor s-o răpească pentru a o preda — ca și pe Morton Sobel — în lanțuri, în mișine „Justiției”.

De data aceasta însă lovitura n-a

Mihai Gafita

AGENDA

Mintea omului e ca un motor cu opt cilindri. Dacă este alimentată cu „idei dejetiste”, explodează și înjepenește ca un „Cadillac” umplut cu benzina proastă. Cooșit de „gînduri negative”, omul își pierde încrederea în sine și puterea de a acționa. Totul devine atunci în de-pesimist, sîmbur, acru. Cu cît de-vine mai acru, cu atît își înstrăinează mai mult prietenii și asociații, agrava-îndu-și astfel, din ce în ce mai pro-fund, sentimentul de rejecție și ne-sigurantă.

Pentru a evada din acest cerc vicios, omul trebuie să-și cercete min-tea de „gînduri negative” și să-i injecteze „gînduri pozitive”. Aceas-tă operație va avea asupra meta-bolismului său spiritual același efect ca și benzina de calitate supe-rioară asupra unui motor convulsiv, transformîndu-l în mod automat min-tea într-o „uzină producătoare de e-nergie”.

Aceasta este ultima și cea mai fe-ribilă teorie filozofică, lansată de cîrînd de „doctorul” Norman Vincent Peale în epocaa sa operă „The Pow-er of Positive Thinking” („Forța gîndirii pozitive”), care nu numai că a ajuns — în cîteva luni de la apariție — la senzaționalul tiraj de două milioane de exemplare, dar este discutată — dincolo de ocean — cu toată serioșitatea — chiar și de cele mai serioase reviste de... specialitate.

Printre nenumăratele noi romane franceze asupra tîneșii și copi-

Ad.

Martha Dodd alege libertatea

număratele acte de bestialitate ale bunilor ei prieteni. În flagrant con-trast cu ceea ce are ocazia să con-state în cursul unei călătorii în Uni-unea Sovietică: „Nici o urmă de dis-criminare rasială, nici un semn de militarism”.

Întorsă, în 1938, în Statele Unite, nu se limitează numai la publicarea volumului „Through Embassy Eyes” („Prin ochii ambasadei”), în care denunță hidoasa față a nazismului. Ci devine, în același timp, și una dintre cele mai active militante ale frontului antifascist, pledînd necon-tenit pentru o alianță cu Uniunea Sovietică.

Pe aceeași linie antifascistă se si-tuează alți volumi „Ambassador Dodd's Diary” („Jurnalul ambasado-rului Dodd”) — pe care în colabora-re cu fratele ei William Junior îl publică în 1941, la un an după moartea tatălui lor — cit și romanul „Sowing the Wind” („Semăndînt vîntul”), apărut în 1945 — un in-fricoșător tablou al infernului din cei de al III-lea Reich.

Iar în momentul în care, sub ma-xă mcarthysmului, fascismul înce-arcă să-și facă drum și în Statele Unite, Martha Dodd dă, în 1953, un puternic semnal de alarmă prin romanul „The Searching Light” („Lumina pătrunzătoare”).

Somată de McCarthy la Wash-ington să dea socoteală pentru a-celăstă culețanță, Martha Dodd știe dinăd prea bine că sentința îi este dinăd semnată — preferă să se refugieze cu soțul și fiul ei în Mexic. Acolo este în permanență urmărită de agenții F.B.I.-ului, care vor s-o răpească pentru a o preda — ca și pe Morton Sobel — în lanțuri, în mișine „Justiției”.

De data aceasta însă lovitura n-a

martha dodd are douăzeci și patru de ani în vara anului 1933, cînd pleacă la Berlin împreună cu tatăl ei, profesorul de istorie William E. Dodd de la Universitatea din Chicago, numit de președintele Roosevelt ambasador în Germania hitleristă.

După terminarea studiilor la Chi-cago, Washington și Paris, făcuse un scurt stagiu în redacția literară a ziarului „Chicago Tribune”. Des-coperise între timp pe Dostoievski, Tolstoi și Cehov, și petrecuse lungi seri în pasionate discuții cu profes-orul progresiv Robert Morris Lo-well, care — după cum scrie ea — „a plantat semînele” radicalismului ce avea să se dezvolte mai tîrziu.

La Berlin, Martha Dodd este însă, la început, entuziasmată de noii ei prieteni naștiți și de planurile lor de a „reconstitui” Germania.

Dar în curînd va afla și de existența lagărelor de concentrare, și de

Martha Dodd

GABRIEL LEDESMA FERNANDEZ „Ziua răsplătii”

Redactor-șef: Zaharia Stancu. Colegiul redacțional: Mihai Beniuc, Marcel Breslașu, Eusebiu Camilar, Paul Georghescu (redactor-șef adjunct), Eugen Jbeleanu, George Maco-vescu, Ion Mihăileanu, V. Mindra (redactor-șef adjunct), Mihail Petroveanu (redactor-șef adjunct), Cicerone Theo-dorescu, Ion Vitner.